

แบบฝึก

สนุกกับการวาดภาพ

เล่มที่

นางนัฐกาญจน์ จันทอง

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านโคกมะกอก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

แบบฝึกทักษะเรื่อง เรียนรู้งานศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เล่มที่ 5 สนุกกับการวาดภาพ (เล่มที่ 5 ใน 8)

เล่มที่ 5 สนุกกับการวาดภาพ

นัฐกาญจน์ จันทอง

แบบฝึกทักษะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

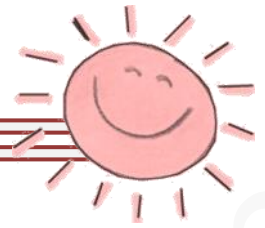
เล่มที่ 5 สนุกกับการวาดภาพ

ชื่อ-สกุล.....ชั้น ป.5 เลขที่.....

คำนำ

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน มุ่งให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด ดังนั้น การที่ครูมีสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ เหมาะสมกับวัยของนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่นเดียวกับแบบฝึกทักษะเล่มนี้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

การสร้างสรรคงานศิลปะเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของคนไทยที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาช้านาน แต่เนื่องจากวิถีชีวิตของคนไทยได้เปลี่ยนไปตามกระแสแห่งเทคโนโลยีที่ทันสมัยและวัฒนธรรมจากต่างประเทศ ทำให้ความซาบซึ้งในคุณค่าของงานศิลปะห่างหายไปจากคนไทย

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแบบฝึกทักษะเรียนรู้งานศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เล่มนี้จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ซึ่งจะช่วยพัฒนานักเรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม และช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของงานศิลปะแขนงต่างๆ นอกจากนี้ แบบฝึกทักษะเล่มนี้จะเป็นสื่อการเรียนการสอนที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนทัศนศิลป์ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อีกด้วย

นัฐกาญจน์ จันทอง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
แบบทดสอบก่อนเรียน.....	1
จุดประสงค์การเรียนรู้/สาระสำคัญ.....	3
ใบความรู้เรื่อง สนุกกับการวาดภาพ	
ตอนที่ 1 วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการวาดภาพ.....	4
ตอนที่ 2 การวาดภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	11
ตอนที่ 3 การวาดภาพจากจินตนาการ.....	13
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1-5.....	14
แบบทดสอบหลังเรียน.....	22
บรรณานุกรม.....	24
ภาคผนวก.....	25
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน.....	26
แนวการตอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1-5.....	27
แบบบันทึกคะแนนการทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน/กิจกรรม.....	35

แบบทดสอบก่อน

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย X ลงในช่อง
คำตอบที่ถูกต้องในกระดาษคำตอบ

- หลักฐานภาพวาดสมัยก่อนประวัติศาสตร์มักพบบริเวณใด

ก. วัด	ข. ปราสาท
ค. บ้านเรือน	ง. ผนังถ้ำ
- ภาพวาดสมัยก่อนประวัติศาสตร์เป็นภาพวาดเกี่ยวกับเรื่องใด

ก. ผัก ผลไม้	ข. อาคาร บ้านเรือน
ค. สัตว์	ง. มนุษย์
- เครื่องมือและอุปกรณ์ในการวาดภาพระบายสีมีความสำคัญอย่างไร

ก. เป็นสื่อให้เกิดผลงานศิลปะ	ข. เป็นการเรียนรู้การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์
ค. เป็นการถ่ายทอดการคิดค้นอุปกรณ์	ง. เป็นส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงาน
- ดินสอคำชนิดอ่อน (B) เหมาะสำหรับใช้งานลักษณะใด

ก. ร่างภาพและแรเงา	ข. ออกแบบและเขียนภาพ
ค. งานเขียนทั่วไป	ง. ระบายเฉพาะเงาตกทอด
- การใช้ยางลบที่ไม่ถูกวิธีคือข้อใด

ก. ใช้ยางลบถูเบาๆไปในทิศทางเดียวกัน	ข. ใช้ยางลบถูจากทางซ้ายมือไปขวามือ
ค. ใช้ผ้าสะอาดหรือแปรงปัดเศษยางลบ	ง. ลบรอยดินสอหลังระบายสีเสร็จ

แบบทดสอบก่อน

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย X ลงในช่อง

คำตอบที่ถูกต้องในกระดาษคำตอบ

6. เรียงลำดับวิธีการใช้ฟูกันที่ถูกต้อง

1. ฟูกันที่ซื้อใหม่ต้องล้างน้ำให้ขาวที่ติดปลายฟูกันออกให้หมด
2. ล้างสีที่ติดฟูกันออกให้หมด สลัดน้ำออก ใช้ผ้าเช็ดที่ปลายฟูกัน
3. อย่าแช่ฟูกันไว้ในแก้วนํ้าเพราะจะทำให้ปลายฟูกันงอหรือแตก
4. ฟูกันเบอร์เล็กให้ระบายในพื้นที่เล็ก ฟูกันเบอร์ใหญ่ให้ระบายในพื้นที่กว้าง

ก. 1 2 3 4

ข. 1 4 3 2

ค. 2 3 4 1

ง. 3 4 2 1

7. ข้อควรระวังในการระบายสีน้ำ คือข้อใด

- ก. ใช้ฟูกันจุ่มสีระบายบนภาพจริงได้เลย
- ข. ไม่ควรระบายต่อเนื่องในที่ที่สียังไม่แห้ง
- ค. อย่าระบายสีทับกันหลายครั้ง
- ง. ระบายด้านขวาไปด้านซ้าย บนลงล่าง

8. สีโปสเตอร์แตกต่างจากสีน้ำในเรื่องใด

- ก. เนื้อสีโปรงแสงไม่ควรผสมน้ำ
- ข. ถ้าต้องการสีอ่อนให้ผสมสีขาว
- ค. แห้งเร็วกว่าสีน้ำ
- ง. ไม่ควรระบายทับกันหลายครั้ง

9. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนในการวาดภาพ

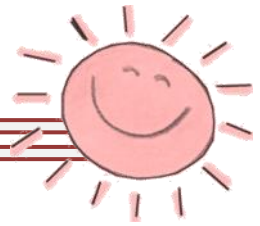
- ก. ต้องจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อม
- ข. ร่างภาพให้เหมาะสมกับหน้ากระดาษ
- ค. การเตรียมความพร้อม
- ง. แรเงาหรือระบายสีให้สวยงาม

10. การวาดภาพแรเงาและระบายสี มีประโยชน์อย่างไร

- ก. ได้ภาพ 3 มิติ มีความเป็นเอกภาพ
- ข. ได้ภาพ 3 มิติ มีความกลมกลืน
- ค. ได้ภาพที่แสดงทัศนียภาพ
- ง. ได้ภาพเหมือนจริงมากยิ่งขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการการวาดภาพได้ถูกต้อง เหมาะสม
2. สามารถวาดภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้
3. สามารถวาดภาพจากจินตนาการได้

สาระสำคัญ

การวาดภาพเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความสามารถในการสร้างสรรค์ทางศิลปะของมนุษย์ เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกในจิตใจของตัวเองออกมา มนุษย์วาดภาพเขียนภาพกันมาหลายยุคหลายสมัย และรู้จักคิดค้น คิดแปลง แก้ไขกันเรื่อยมา จนทำให้แต่ละชนชาติมีแบบอย่างทางด้านจิตรกรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตน ถ้างานจิตรกรรมแบบนั้น ๆ ได้รับความนิยมนกันอย่างแพร่หลายในหลาย ๆ ชาติ ก็จะกลายเป็นศิลปะสากลขึ้นมา

ใบความรู้เรื่อง สนุกกับการวาดภาพ

วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการวาดภาพ

1.1 ความเป็นมาของการวาดภาพ

การวาดภาพเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความสามารถในการสร้างสรรค์ทางศิลปะของมนุษย์เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดความคิดความรู้สึกในจิตใจของตัวเองออกมา มนุษย์ทำการวาดภาพเขียนภาพกันมาหลายยุคหลายสมัย นับตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์ซึ่งเป็นเวลายาวนานนับหมื่นปีมาแล้ว ดังจะเห็นได้จากภาพบนผนังถ้ำ และเพดานถ้ำที่มนุษย์เคยอยู่อาศัย ส่วนใหญ่จะเป็นภาพที่เกี่ยวกับสัตว์ที่มนุษย์พบเห็นอยู่บ่อย ๆ หรือสัตว์ที่มนุษย์ล่าเป็นอาหาร เช่น ภาพวัว กวาง ม้า ปลา สุนัข เป็นต้น ภาพที่เขียนจึงเป็นภาพที่ถ่ายทอดจากความทรงจำ ตัวอย่างเช่น ภาพเขียนยุคหินเก่าที่ถ้ำลาสโก ประเทศฝรั่งเศส

ภาพเขียนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ นอกจากจะช่วยบอกเรื่องราวบางด้านของมนุษย์สมัยโบราณไม่ว่าจะเป็นความเชื่อ วิถีการดำรงชีวิต พัฒนาการของอารยธรรมแล้ว ยังทำให้เราเห็นพัฒนาการของงานจิตรกรรมหรือการแสดงออกทางด้านศิลปะของมนุษย์อีกด้วย ซึ่งความรู้เรื่องการเขียนภาพก็จะค่อย ๆ ถ่ายทอดจากชนรุ่นหนึ่งไปสู่ชนอีกรุ่นหนึ่ง หรือจากชุมชนหนึ่งสังคมหนึ่งไปสู่ชุมชนสังคมอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งก็จะมี การคิดค้น ดัดแปลง แก้ไขกันเรื่อยมาจนทำให้แต่ละชนชาติมีแบบอย่างทางด้านจิตรกรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตน ถ้างานจิตรกรรมแบบนั้น ๆ ได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลายในหลาย ๆ ชาติ ก็จะกลายเป็นศิลปะสากลขึ้นมา

ฝูงสัตว์ ภาพเขียนยุคหินเก่า พบที่ถ้ำลาสโก ประเทศฝรั่งเศส

1.2 ความหมายและขอบข่ายของการวาดภาพระบายสี

การวาดภาพระบายสี หรืองานจิตรกรรม หมายถึง ภาพเขียนที่เกิดจากการขีดเขียนระบายสีโดยการถ่ายทอดความงาม ความรู้สึกนึกคิดลงบนพื้นระนาบที่เป็น 2 มิติ เช่น กระดาษ ผ้าใบ แผ่นไม้ ฝาผนัง ฯลฯ วัสดุที่ใช้อาจเป็น ดินสอดำ สีเกรยอง ปากกา สีน้ำ สีฝุ่น สีเทียน สีอะคริลิก สีน้ำมัน ฯลฯ

การวาดภาพระบายสี มีขอบข่ายกว้าง ๆ ตามลักษณะของการแสดงออก และการใช้วัสดุอุปกรณ์เป็น 2 ประเภท คือ

1) การวาดภาพ หรือ การวาดเส้น เป็นงานที่แสดงออกด้วยการขีดเขียนเป็นภาพลายเส้นหรือภาพแรเงา โดยใช้วัสดุที่มีลักษณะแข็ง และเป็นวัสดุสำเร็จรูปที่สามารถขีดเขียนได้โดยตรง ได้แก่ ดินสอดำ สีเกรยอง ปากกา ฯลฯ ซึ่งนิยมเขียนลงบนกระดาษ งานเขียนภาพในลักษณะนี้ต้องการความงามของเส้นเป็นสำคัญ

2) การระบายสี เป็นงานที่แสดงออกด้วยการนำสีมาระบายผสมกลมกลืนให้เกิดน้ำหนัก แสงเงาและสีสันตามที่เรต้องการ รวมทั้งวิธีการหยดสี สดัดสี แต้มสี และวิธีการอื่น ๆ ที่สามารถนำสีมาสร้างสรรค์ให้เกิดความงามได้ ในการระบายสีจำเป็นต้องใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่เป็นตัวกลางในการระบายสี เช่น พู่กัน แปรง เกรียง ฯลฯ โดยสามารถระบายสีบนพื้นระนาบรองรับ เช่น แผ่นกระดาษ ผ้าใบ ไม้กระดาน และฝาผนัง เป็นต้น

1.3 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการวาดภาพ

เครื่องมือและอุปกรณ์ในการวาดภาพระบายสี เป็นสื่อการสร้างสรรค์ให้เกิดผลงานทางศิลปะทุกประเภททุกแขนง สิ่งสำคัญเบื้องต้นที่จะต้องเรียนรู้ก่อนการปฏิบัติการวาดภาพระบายสีก็คือ ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ในการวาดภาพรู้จักคุณสมบัติของวัสดุอุปกรณ์แต่ละชนิด รวมทั้งรู้จักวิธีใช้และวิธีเก็บรักษาด้วย

เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการวาดภาพระบายสีที่ต้องใช้บ่อยครั้ง มีดังต่อไปนี้

1) ดินสอดำ

ดินสอดำ เป็นอุปกรณ์สำคัญที่ใช้ในการเขียนภาพอย่างหนึ่ง ที่มีไส้ทำด้วยแกรไฟต์ ผสมดินเหนียว ใช้สำหรับเขียนภาพ ร่างภาพ เขียนลายเส้น และการแรเงา ดินสอดำที่ใช้ในการเขียนภาพมีหลายชนิด คือ ดินสอดำชนิดหุ้มด้วยไม้ เป็นดินสอที่นิยมใช้กันมาก ไส้ดินมีขนาดไม่เท่ากัน ตั้งแต่ไส้เล็กขึ้นไปจนถึงไส้ใหญ่ ใช้เครื่องหมายอักษร B กำหนดตั้งแต่ HB, B, 2B, 3B, 4B, 5B, 6B, และ EE ตามลำดับความเข้ม ดินสอ HB ไส้เล็กแข็ง สีจาง ส่วนดินสอที่มีจำนวนเกรด B มาก ๆ จะมีไส้ใหญ่น้ำหนักเข้มขึ้น จะใช้ร่างภาพและการแรเงาทั่วไป แต่ดินสอชนิด EE จะมีไส้ดินสอใหญ่กว่าชนิดอื่นและความเข้มมากกว่า เหมาะสำหรับการแรเงาเข้ม

2) ดินสอสี

เป็นอุปกรณ์ที่เขียนง่าย มีลักษณะเดียวกับดินสอดำ จะแตกต่างตรงที่ดินสอสีมี
น้ำหนักอ่อนเรียบไปหาสีแก่ เช่น สีเหลือง สีส้ม สีแดง ไปจนถึงสีม่วง เป็นต้น มีสีตาม
วงสีธรรมชาติ 12 สี และจะมีสีดำและสีขาวเป็น 14 สี

3) ปากกา

ปากกา คือ เครื่องเขียนที่ใช้กับหมึก มีด้ามจับคล้ายดินสอ ปลายปากกาเป็นเหล็ก
แหลมมีหลายชนิด ดังนี้

- ปากกาคอแรง ใช้จุ่มหมึกเขียน เหมาะสำหรับการวาดเส้น
- ปากกาหมึกซึม ใช้สูบหมึกหรือใช้หมึกหลอด เหมาะสำหรับเขียน
น้ำหนักเงา และตัวอักษร
- ปากกาหมึกแห้ง มีไส้หมึกบรรจุอยู่ในตัวปากกา เหมาะสำหรับเขียน
ลายเส้น

4) สีน้ำ

สีน้ำ คือ สีวัตถุธาตุเป็นสีที่บรรจุในหลอด และบรรจุในตลับ มีคุณสมบัติเป็นสีโปร่งใส มีให้เลือกใช้ได้สะดวก ราคาไม่แพง สามารถพกพาไปได้ง่าย

5) สีโปสเตอร์

สีโปสเตอร์ เป็นสีวัตถุธาตุที่บรรจุในขวด มีคุณสมบัติเป็นสีทึบแสงมีเนื้อสีละเอียดระบายให้เรียบได้ง่ายและนุ่มนวลกว่าชนิดอื่น

6) พู่กัน

เป็นอุปกรณ์ที่สำคัญในการวาดรูประบายสี ตอนปลายพู่กันทำด้วยขนสัตว์มีอยู่ 2 ประเภท คือ

- พู่กันชนิดกลม สำหรับวาดภาพระบายสีทั่วไป
 - พู่กันปลายแบน ใช้ระบายสีในเนื้อที่กว้าง เช่น ท้องฟ้าหรือทำเทคนิคต่าง ๆ
- การเลือกใช้พู่กันไม่ควรเลือกใช้เพียงอันเดียว ควรให้มีขนาดแตกต่างกัน เช่น มีขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ขนาดเล็กนิยมใช้เบอร์ 2 – 5 ขนาดกลางเบอร์ 6 – 9 และขนาดใหญ่ควรใช้เบอร์ 10 – 12

6) กระดานรองเขียน

มีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการเขียนภาพระบายสี นิยมทำจากกระดานอัด ไม้อัด และวัสดุอื่นที่มีน้ำหนักเบา ใช้สำหรับช่วยในการรองรับแผ่นภาพที่จะเขียนให้อยู่ในสภาพที่ดี ขนาดของแผ่นรองเขียน ควรมีขนาด 45 x 60 ซม. หรือขนาดใหญ่กว่าภาพที่เขียนเล็กน้อย

7) จานสี

จานสี คือ ภาชนะสำหรับผสมสีมีช่องใส่สี และผสมสี ทำด้วยโลหะหรือพลาสติก การเลือกใช้จานสีที่เป็นสีขาว เพราะเมื่อระบายสีลงในช่องแล้ว สามารถเทียบสีได้ง่าย และควรมีขนาดเป็นมาตรฐานอย่าให้เล็กจนเกินไป ไม่สะดวกในการใช้งาน

8) ยางลบ

ยางลบ ควรใช้ยางลบที่ใช้สำหรับดินสอดำโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นยางลบชนิดอ่อน มีขนาดและรูปทรงที่แตกต่างกัน ไม่ควรใช้ยางลบชนิดแข็งเพราะจะทำให้กระดาษเป็นขุย เมื่อระบายสีจะทำให้สีซึมตามรอยลบของภาพ หรือขนาดแรงเงาก็จะทำให้ภาพไม่เรียบมีการสะดุดไม่สวยงาม

9) กระดาษ

กระดาษเขียนภาพ สำหรับผู้เริ่มต้นศึกษากระดาษที่นิยมใช้ในการเขียนภาพจะมีอยู่ 2 ชนิด คือ

- กระดาษปรีฟ เหมาะสำหรับการเขียนภาพด้วยดินสอ หรือถ่านชาร์โคล เพราะเนื้อกระดาษนุ่มทำให้สามารถเกลี่ยน้ำหนักให้นุ่มนวลได้ง่ายขึ้นและเส้นจะดำชัดเจนสามารถเกลี่ยน้ำหนักอ่อนแก่

- กระดาษปอนด์หรือกระดาษวาดเขียน ควรใช้กระดาษที่มีความหนาประมาณ 60 แกรม 80 แกรม 100 แกรม เหมาะสำหรับการเขียนภาพทั้งที่ใช้ดินสอและระบายสี เนื้อกระดาษมีความหนามากกว่ากระดาษปรีฟ เนื้อกระดาษมีทั้งชนิดผิวเรียบและผิวหยาบ

การวาดภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภาพเขียนจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ภาพวาดธรรมชาติ ธรรมชาติที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรา มีความสวยงามแตกต่างกันไปตามสภาพในแต่ละพื้นที่ถ้าสามารถจดจำรายละเอียดสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติได้ดีจะสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นภาพวาดที่สวยงามได้

การเขียนภาพธรรมชาติสามารถฝึกปฏิบัติได้ดังนี้

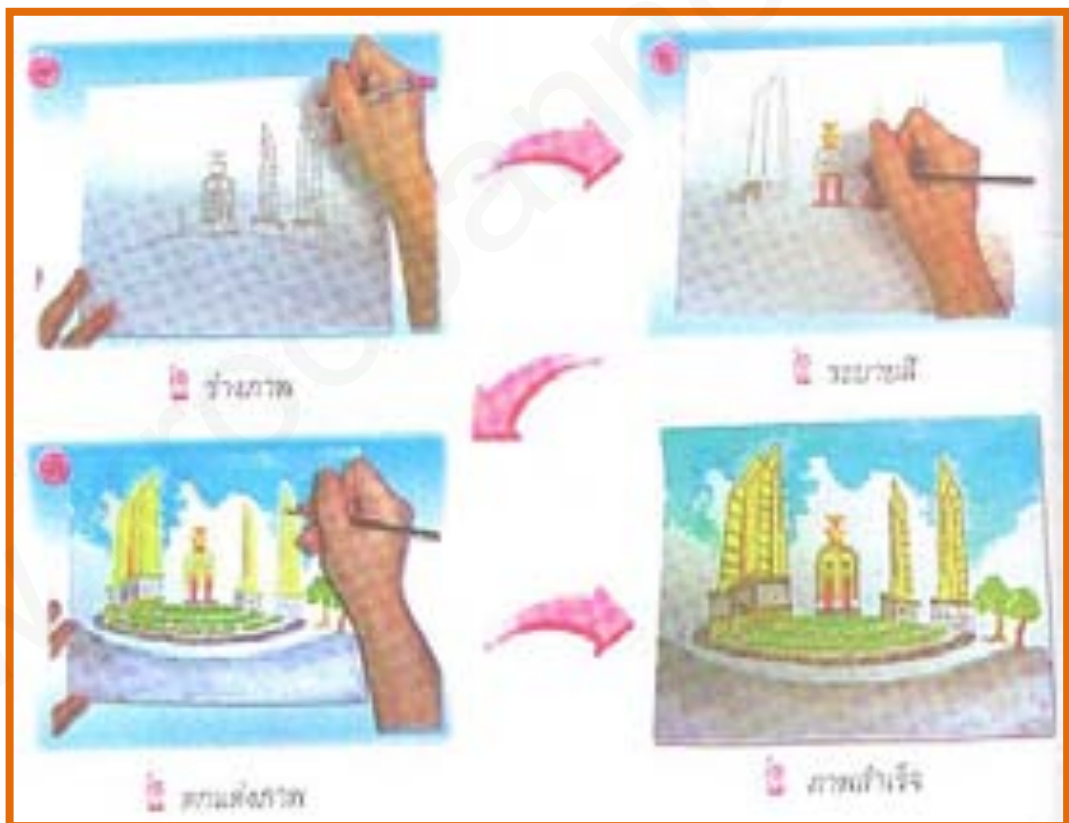
- 1) เลือกธรรมชาติที่สนใจและนึกถึงรายละเอียดของธรรมชาติที่จะวาด
- 2) ร่างภาพด้วยดินสอโดยสิ่งที่อยู่ใกล้มีขนาดใหญ่ ชัดเจนกว่าสิ่งที่อยู่ไกล
- 3) ระบายสีบริเวณที่อยู่ใกล้ก่อน แล้วจึงระบายสีภาพที่อยู่ไกล
- 4) ตกแต่งภาพให้สมบูรณ์

2. ภาพวาดสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ตึก อาคาร บ้านเรือน รถยนต์ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถนำมาเสนอเป็นภาพวาด เพื่อสื่อความหมายเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งนี้ต้องวาดให้ถูกต้องตามความเป็นจริงของสิ่งนั้น

การเขียนภาพสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นสามารถฝึกปฏิบัติ ได้ดังนี้

- 1) เลือกสิ่งแวดล้อมที่จะวาด โดยไม่ควรให้มีรายละเอียดของภาพมากเกินไป เพราะจะทำให้ภาพไม่มีจุดเด่น แล้วร่างภาพด้วยดินสอ คำนึงถึงความใกล้เคียงของภาพ
- 2) ระบายสีให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง
- 3) ตกแต่งภาพให้สวยงาม

การวาดภาพจากจินตนาการ

3.1 ภาพวาดจากนิทาน

การวาดภาพจากนิทาน เป็นการนำเอาตัวละคร ฉากและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องมาประกอบเป็นภาพวาด ซึ่งการจะวาดภาพนิทานได้ นักเรียนจะต้องอ่านนิทานให้เข้าใจ และจับจุดสำคัญของเรื่องให้ได้ จึงจะวาดภาพออกมาได้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

การวาดภาพจากนิทาน มีขั้นตอนในการปฏิบัติ ดังนี้

1. ฟังหรืออ่านนิทานที่จะนำมาวาดเป็นภาพวาดให้เข้าใจ
2. จินตนาการเรื่องราว ตัวละคร ฉาก จากนิทานออกมาเป็นภาพตามความคิดของตนเอง
3. ร่างภาพตัวละคร ฉากและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเนื้อเรื่อง ซึ่งอาจวาดเป็นหลายภาพตามเหตุการณ์ หรือวาดเป็นภาพเดียวตามความคิดและจินตนาการของตนเอง
4. ลงเส้นจริงและระบายสีให้สวยงาม
5. ตกแต่งภาพให้สวยงาม

3.2 ภาพวาดเหตุการณ์

ภาพวาดเหตุการณ์ เป็นภาพที่แสดงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นในอดีตหรือในอนาคต เช่น ภาพงานประเพณีต่าง ๆ เนื่องในโอกาสวันสำคัญภาพเกี่ยวกับกิจกรรมชาติ เป็นต้น

นักเรียนสามารถฝึกวาดภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ โดยใช้หลักการปฏิบัติ ดังนี้

1. กำหนดเรื่องหรือภาพที่จะวาดว่า จะวาดเหตุการณ์อะไร มีรายละเอียดอะไรบ้าง
2. ร่างภาพด้วยดินสอ โดยจัดองค์ประกอบภาพให้เหมาะสมสวยงาม
3. ลงเส้นหนักโดยอาจใช้ปากกาหมึกซึม จากนั้นลบเส้นดินสอออก
4. ระบายสีให้ตรงกับความเป็นจริง
5. ตกแต่งภาพให้สวยงาม

กิจกรรมการเรียนรู้ที่

1

เรียนรู้งานศิลป์

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงลำดับความเป็นมาของการวาดภาพ โดยนำหมายเลขหน้าข้อความ
ใส่ลงในกรอบที่กำหนดให้ (6 คะแนน)

1. ภาพวาดที่พบในสมัยดึกดำบรรพ์ส่วนใหญ่เป็นภาพสัตว์

2. มนุษย์รู้จักการวาดภาพมานานนับหมื่นปี

3. มนุษย์รู้จักการปรับปรุงการวาดภาพจนทำให้แต่ละชาติมี
ศิลปะประจำชาติ

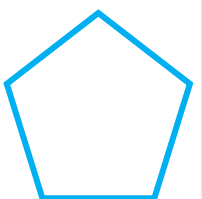
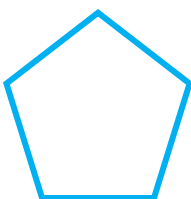
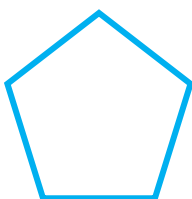
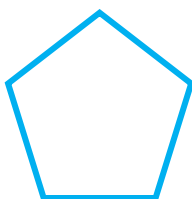
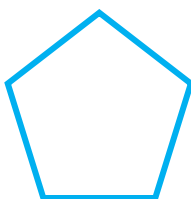
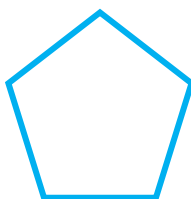
4. ภาพวาดมักพบตามผนังถ้ำและเพดานถ้ำ

5. ได้รับความนิยมแพร่หลายกลายเป็นศิลปะสากล

6. เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกออกมาเป็นภาพวาด

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกวิธีการใช้วัสดุ อุปกรณ์การวาดภาพที่กำหนดให้ (4 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้ผ่านการประเมินร้อยละ 70

ผ่านเกณฑ์เมื่อ ทำได้ถูกต้อง 7 คะแนนขึ้นไป

หนูทำได้

คะแนน

ไม่ผ่าน

ผ่าน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เหมือนต่าง

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาความแตกต่างของภาพทั้ง 2 ภาพที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม
(10 คะแนน)

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

ลักษณะของภาพ

.....

.....

.....

วัสดุที่ใช้

.....

.....

.....

ลักษณะของภาพ

.....

.....

.....

วัสดุที่ใช้

.....

.....

.....

ภาพที่ 1

ลักษณะของภาพ

.....

.....

.....

วัสดุที่ใช้

.....

.....

.....

ภาพที่ 2

ลักษณะของภาพ

.....

.....

.....

วัสดุที่ใช้

.....

.....

.....

ผู้ผ่านการประเมินร้อยละ 70

ผ่านเกณฑ์เมื่อ ทำได้ถูกต้อง 7 คะแนนขึ้นไป

หนูทำได้

คะแนน

ไม่ผ่าน

ผ่าน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่

3

ภาพนี้มีปัญหา

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพ แล้วระบุปัญหาที่พบและแนวทางแก้ไข พร้อมวาดภาพที่ถูกต้อง (10 คะแนน)

ปัญหา.....
แนวทางแก้ไข.....
.....

ผู้ผ่านการประเมินร้อยละ 70

ผ่านเกณฑ์เมื่อ ทำได้ถูกต้อง 7 คะแนนขึ้นไป

หนูทำได้

คะแนน

ไม่ผ่าน

ผ่าน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่

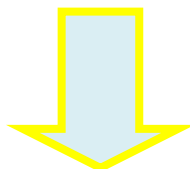
4

ผลงานจาก

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพธรรมชาติจากภาพต้นแบบที่กำหนดให้ โดยใช้ความรู้เรื่อง การวาดภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (10 คะแนน)

ที่มา www.siamfreestyle.com

ผู้ผ่านการประเมินร้อยละ 70

ผ่านเกณฑ์เมื่อ ทำได้ถูกต้อง 7 คะแนนขึ้นไป

หนูทำได้

คะแนน

ไม่ผ่าน

ผ่าน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่

5

สร้างสรรค์งาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพประกอบนิทานเรื่อง กระต่ายกับเต่า โดยใช้ความรู้เรื่อง การวาดภาพจากจินตนาการ (10 คะแนน)

ผู้ผ่านการประเมินร้อยละ 70

ผ่านเกณฑ์เมื่อ ทำได้ถูกต้อง 7 คะแนนขึ้นไป

หนูทำได้

คะแนน

ไม่ผ่าน

ผ่าน

แบบทดสอบหลัง

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย X ลงในช่อง

คำตอบที่ถูกต้องในกระดาษคำตอบ

1. เรียงลำดับวิธีการใช้ฟู่กันที่ถูกต้อง

1. ฟู่กันที่ซื้อมาใหม่ต้องล้างน้ำให้กาวที่ติดปลายฟู่กันออกให้หมด
2. ล้างสีที่ติดฟู่กันออกให้หมด สลัดน้ำออก ใช้ผ้าเช็ดที่ปลายฟู่กัน
3. อย่าแช่ฟู่กันไว้ในแก้วน้ำเพราะจะทำให้ปลายฟู่กันงอหรือแตก
4. ฟู่กันเบอร์เล็กให้ระบายในพื้นที่เล็ก ฟู่กันเบอร์ใหญ่ให้ระบายในพื้นที่กว้าง

ก. 1 2 3 4

ข. 1 4 3 2

ค. 2 3 4 1

ง. 3 4 2 1

2. ข้อควรระวังในการระบายสีน้ำ คือข้อใด

- ก. ใช้ฟู่กันจุ่มสีระบายบนภาพจริงได้เลย
- ข. ไม่ควรระบายต่อเนื่องในที่ที่สียังไม่แห้ง
- ค. อย่าระบายสีทับกันหลายครั้ง
- ง. ระบายด้านขวาไปด้านซ้าย บนลงล่าง

3. สีโปสเตอร์แตกต่างจากสีน้ำในเรื่องใด

- ก. เนื้อสีโปร่งแสงไม่ควรผสมน้ำ
- ข. ถ้าต้องการสีอ่อนให้ผสมสีขาว
- ค. แห้งเร็วกว่าสีน้ำ
- ง. ไม่ควรระบายทับกันหลายครั้ง

4. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนในการวาดภาพ

- ก. ต้องจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อม
- ข. ร่างภาพให้เหมาะสมกับหน้ากระดาษ
- ค. การเตรียมความพร้อม
- ง. แรเงาหรือระบายสีให้สวยงาม

5. การวาดภาพแรเงาและระบายสี มีประโยชน์อย่างไร

- ก. ได้ภาพ 3 มิติ มีความเป็นเอกภาพ
- ข. ได้ภาพ 3 มิติ มีความกลมกลืน
- ค. ได้ภาพที่แสดงทัศนียภาพ
- ง. ได้ภาพเหมือนจริงมากยิ่งขึ้น

แบบทดสอบหลัง

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✕ ลงในช่อง

คำตอบที่ถูกต้องในกระดาษคำตอบ

6. หลักฐานภาพวาดสมัยก่อนประวัติศาสตร์มักพบบริเวณใด

ก. วัด

ข. ปราสาท

ค. บ้านเรือน

ง. ผนังถ้ำ

7. ภาพวาดสมัยก่อนประวัติศาสตร์เป็นภาพวาดเกี่ยวกับเรื่องใด

ก. ผัก ผลไม้

ข. อาคาร บ้านเรือน

ค. สัตว์

ง. มนุษย์

8. เครื่องมือและอุปกรณ์ในการวาดภาพระบายสีมีความสำคัญอย่างไร

ก. เป็นสื่อให้เกิดผลงานศิลปะ

ข. เป็นการเรียนรู้การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์

ค. เป็นการถ่ายทอดการคิดค้นอุปกรณ์

ง. เป็นส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงาน

9. ดินสอคำชนิดอ่อน (B) เหมาะสำหรับใช้งานลักษณะใด

ก. ร่างภาพและแรเงา

ข. ออกแบบและเขียนภาพ

ค. งานเขียนทั่วไป

ง. ระบายเฉพาะเงาตกทอด

10. การใช้ยางลบที่ไม่ถูกวิธีคือข้อใด

ก. ใช้ยางลบถูเบาๆไปในทิศทางเดียวกัน

ข. ใช้ยางลบถูจากทางซ้ายมือไปขวามือ

ค. ใช้ผ้าสะอาดหรือแปรงปัดเศษยางลบ

ง. ลบรอยดินสอหลังระบายสีเสร็จ

บรรณานุกรม

เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ. (2535). องค์ประกอบศิลป์ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

สมชาย พรหมสุวรรณ. (2548). หลักการทัศนศิลป์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุชาติ เถาทอง. (2532). ศิลปะกับมนุษย์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

_____. (2546). ศิลปะทัศนศิลป์. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

องอาจ มากสิน. (2550). หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ทัศนศิลป์ ป.5 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

อรวรรณ ชมวัฒนา. (2554). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ(พว.).

ภาคผนวก

เฉลย

แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

1. ง
2. ค
3. ก
4. ก
5. ง
6. ข
7. ค
8. ข
9. ค
10. ง

1. ข
2. ค
3. ข
4. ค
5. ง
6. ง
7. ค
8. ก
9. ก
10. ง

แนวการตอบกิจกรรมที่ 1 เรียนรู้งานศิลป์

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงลำดับความเป็นมาของการวาดภาพ โดยนำหมายเลขหน้าข้อความ
ใส่ลงในกรอบที่กำหนดให้ (6 คะแนน)

1. ภาพวาดที่พบในสมัยดึกดำบรรพ์ส่วนใหญ่เป็นภาพสัตว์

2. มนุษย์รู้จักการวาดภาพมานานนับหมื่นปี

3. มนุษย์รู้จักการปรับปรุงการวาดภาพจนทำให้แต่ละชาติมี
ศิลปะประจำชาติ

4. ภาพวาดมักพบตามผนังถ้ำและเพดานถ้ำ

5. ได้รับความนิยมแพร่หลายกลายเป็นศิลปะสากล

6. เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกออกมาเป็นภาพวาด

2

4

1

6

3

5

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกวิธีการใช้วัสดุ อุปกรณ์การวาดภาพที่กำหนดให้ (4 คะแนน)

ใช้สำหรับเขียนภาพ ร่างภาพก่อนระบายสี เขียนลายเส้น และการแรเงา

ใช้สำหรับการวาดเส้น เขียนน้ำหนักเงาและตัวอักษร ใช้เขียนลายเส้น

ใช้สำหรับระบายสีหลังจากร่างภาพแล้ว เพื่อให้เกิดความสวยงาม

ใช้จุ่มสี เพื่อระบายสี

แนวการตอบกิจกรรมที่ 2

เหมือนต่าง

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาความแตกต่างของภาพทั้ง 2 ภาพที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม
(10 คะแนน)

ภาพที่ 1

ลักษณะของภาพ
...เป็นภาพวาดเส้น...

วัสดุที่ใช้
...ดินสอดำ...

ภาพที่ 2

ลักษณะของภาพ
...เป็นภาพวาดระบายสี...

วัสดุที่ใช้
...สีน้ำ...

ภาพที่ 1

ลักษณะของภาพ

...เป็นภาพวาดเส้น...

วัสดุที่ใช้

...ปากกา...

ภาพที่ 2

ลักษณะของภาพ

...เป็นภาพวาดระบายสี...

วัสดุที่ใช้

...สีโปสเตอร์...

แนวการตอบกิจกรรมที่ ๒ ภาพนี้มีปัญหา

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพ แล้วระบุปัญหาที่พบและแนวทางแก้ไข พร้อมวาดภาพที่ถูกต้อง (10 คะแนน)

ปัญหา เส้นของภาพวาดไม่เหมาะสม มีขนาดใหญ่เกินไป ไม่สามารถเก็บรายละเอียดเล็กๆ เช่น เส้นขนของนกได้ ปัญหาดังกล่าวเกิดจากการใช้อุปกรณ์ในการวาดเส้นไม่เหมาะสม
แนวทางแก้ไข เปลี่ยนอุปกรณ์ที่ใช้ในการวาดเส้นให้เหมาะสม ภาพนี้ควรใช้ดินสอดำ หรือ ปากกา ไม่ควรใช้ฟู่กันจุ่มสีแล้ววาดเส้น

แนวการตอบกิจกรรมที่

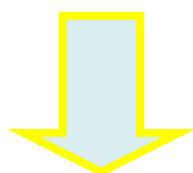
4

ผลงานจาก

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพธรรมชาติจากภาพต้นแบบที่กำหนดให้ โดยใช้ความรู้เรื่อง การวาดภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (10 คะแนน)

ที่มา www.siamfreestyle.com

ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคุณ

แนวการตอบกิจกรรมที่ ๕ สร้างสรรค์งานศิลป์

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพประกอบนิทานเรื่อง กระต่ายกับเต่า โดยใช้ความรู้เรื่อง การวาดภาพจากจินตนาการ (10 คะแนน)

ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครู

แบบบันทึกคะแนน

การทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน/กิจกรรม

ชื่อ – สกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เลขที่.....

แบบทดสอบ/กิจกรรม	คะแนน	
	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
กิจกรรมที่ 1	10	
กิจกรรมที่ 2	10	
กิจกรรมที่ 3	10	
กิจกรรมที่ 4	10	
กิจกรรมที่ 5	10	
รวมคะแนน	50	
ทดสอบก่อนเรียน	10	
ทดสอบหลังเรียน	10	